

Kinesiologi i Specialundervisningen

Af Peder Pedersen

© Kinesiologiforeningen Touch for Health og forfatteren

Kinesiologi har indenfor de sidste ti år været anvendt som et værktøj i specialundervisningen, og der er lavet flere forsøg for at undersøge effekten.

Denne artikel ser nærmere på de 4 undersøgelser, der forsøger at påvise om kinesiologi som metode har en effekt i specialundervisningen.

Den nyeste undersøgelse er lavet i 2000 – 2001 (Siewets 2004 s. 33). I denne undersøgelse deltog 14 børn fra 8 – 12 år, der alle fik specialundervisning 4 til 6 timer ugentligt pga. massive læsevanskeligheder. Syv af børnene fik kinesiologiafbalanceringer og de syv i kontrolgruppen fik ikke. Kinesiologiafbalanceringerne, fem pr elev, var rettet mod de fem områder i WISC III testen, som er den, test der er brugt til at undersøge effekten af kinesiologien. Konklusionen på undersøgelsen er, at de børn, der havde fået kinesiologiafbalanceringer, klarede sig signifikant bedre end kontrolgruppen.

I Hirtshals kommune har man, i 1992, gennemført et forsøg, hvor der deltog otte elever fra to specialklasser, fire på 3. klassesetrin og fire på 6. klassesetrin (Langgaard 1991). Hver elev fik tre kinesiologiafbalanceringer over en fire måneders periode. En i forhold til kommunikation mellem hjernehalvdele, en i forhold til tidligere traumer og motorisk funktion og endelig en re-test af de to første afbalanceringer og en "færdighedstest". Sammenfattende konkluderer forfatteren at "alle børn i almindelighed og specialklassebørn i særdeleshed kunne have gavn af en grundtest (i kinesiologi) og vil generelt kunne forbedre næsten alt når deres grundkommunikation er forbedret".

St. Andst Efterskole er en skole for unge mellem 14 og 18 år, der har læsevanskeligheder. Kinesiologien er anvendt på 14 elever der gik på skolen på andet år (Christoffersen 1989).

Før og efter forsøget blev eleverne testet med voksen pædagogisk grundprøve, interviewet og testet motorisk. Endvidere blev forældrene interviewet ved start og slut. I forsøget, der strakte sig over 4 måneder, indgik daglige motoriske øvelsesprogrammer. I dette forsøg er der gennemført 4 test/afbalanceringer. En ved opstart og en re-test efter yderligere henholdsvis 7, 5 og 3 uger.

Konklusionen er, at de elever, som var motiverede, meget tydelig har opnået stor faglig og personlig udvikling, og de er blevet 1 til 2 klassesetrin bedre i løbet af de 4 mdr. 9 af 14 elever valgte at forsætte med kinesiologien udover forsøgsperioden for egen regning..

Den sidste undersøgelse er lavet i Gentofte, (Hesselholdt og Goldschmidt 1989). Her er en gruppe på 28 svært læsesvage elever, der alle får specialundervisning alene eller 2 og 2 elever, delt i 2 grupper. I den ene gruppe er pædagogisk kinesiologi anvendt som en del af specialundervisningstilbuddet. I denne undersøgelse er eleverne testet / afbalanceret 3 gange i løbet af efteråret 1989. Resultatet af undersøgelsen viser, at lidt over 1/3 af eleverne, der har modtaget kinesiologi, har opnået større fremskridt i læsefærdighed end noget barn fra kontrolgruppen.

De fire undersøgelser, der er foretaget af kinesiologi anvendt i specialundervisningssammenhæng, viser samstemmende, at kinesiologi væsentligt forbedrer elevernes læsefærdigheder. Flere af undersøgelserne peger også på, at kinesiologien kan styrke elevernes motorik og almene velbefindende. Undersøgelserne indikerer således et behov for flere undersøgelser af såvel effekt som kinesiologimetoder, idet de her anvendte kun repræsenterer en del af kinesiologien.

I de to af de fire undersøgelser er kinesiologiafbalanceringerne afprøvet mod en kontrolgruppe af elever, som ikke fik kinesiologiafbalanceringer. Resultaterne af disse to undersøgelser er selvfølgelig mere "troværdige" i videnskabelig forstand, og det er lettere at isolere den aktuelle effekt af kinesiologiafbalanceringerne. I de 2 andre undersøgelser mangler der et neutralt sammenligningsgrundlag til isolering af "kinesiologi effekten".

Specialundervisning har været en central opgave for folkeskolen siden midten af forrige århundrede. Over 15 procent af eleverne i folkeskolen har indenfor de sidste 3 år modtaget specialundervisning. (Egelund 2003). I dag er der store forskelle fra kommune til kommune på, hvordan man håndterer specialundervisningen. F.eks. varierer henvisningsprocenten fra 0 % til omkring 20 %. (Egelund 2003). Undersøgelsen viser også, at de skoler, der ikke henviser elever, bruger lige så mange ressourcer på skoleområdet som de, der henviser mange. Niels Egelund påpeger, at de skoler der henviser få elever, bruger ressourcerne på forebyggende og anden støtteundervisning og dermed undgår den egentlige specialundervisning – selv om der ikke er tale om et klart skel bortset fra selvfølgelig den formelle.

I dag, hvor folkeskoledebatten har fokus på begreber som "rummelighed" og "undervisningsdifferentiering", søger man i videst mulig omfang at fastholde eleverne i deres normale klasser. På nogle skoler kommer dette allerede nu til udtryk i, at de ikke henviser elever til specialundervisning.

Kinesiologi er et nyttigt værktøj til at hjælpe eleverne til at opnå en optimal indlæring og særlig værdifuldt når det bruges til at fastholde de elever i klassen, der har svært ved at lære

Bekendtgørelsen, der regulerer specialundervisningen åbner mulighed for, at kommunerne selv beslutter, hvordan specialundervisningen skal gennemføres. I den daglige praksis vil det ofte være skoleinspektøren, der afgør om kinesiologi kan anvendes.

Bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand af 22. september 2002, fastlægger de nærmere betingelser på området i dag. Specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand omfatter ifølge bekendtgørelsen:

- Undervisning i folkeskolens fag og fagområder tilrettelagt under særlig hensyntagen til de pågældende elevers indlæringsforudsætninger.
- *Undervisning og træning i funktionsområder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningen af psykiske, fysiske eller sensoriske funktionsvanskeligheder.*
- *Specialpædagogisk rådgivning til forældre, lærere eller andre personer, hvis indsats har væsentlig betydning for elevens udvikling.*
- Særlige undervisningsmaterialer og tekniske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med undervisningen af eleven.
- *Personlig assistance, der kan hjælpe eleven til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.*
- *Særligt tilrettelagte aktiviteter, der kan gives i tilslutning til elevens specialundervisning.*

Som det ses af bekendtgørelsens punkter, (de kursiverede) kan kinesiologi sagtens anvendes i specialundervisningen indenfor rammerne af bekendtgørelsen.

Kinesiologiafbalanceringer kan hjælpe en del af de børn, der modtager specialundervisning. Det viser de undersøgelser der er lavet. Da det drejer sig om relativt få undersøgelser, er der behov for flere undersøgelser til belysning af effekten, og til at undersøge hvordan kinesiologien bedst kan indføres som et værktøj til gavn for børn i folkeskolen med særlige behov.

Litteratur.

- *Bekendtgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand af 22. september 2002.*
- *Christoffersen Torben: Forsøg i indlæringskinesiologi, St. Andst Efterskole 1989.*
- *Egelund Niels: Undersøgelse af specialundervisningen i Danmark – en kvantitativ og kvalitativ redegørelse for situationen på 20.1 området DPU forlag 2003.*
- *Hesselholdt Svend R. og Goldschmidt Annemarie Pædagogisk Kinesiologi og overvindelse af læsevanskeligheder 1989.*
- *Langgaard Ellen Kinesiologi – et pædagogisk forsøg i Hritshals kommune i 2 specialklasser. Rapport 1991.*
- *Sievets Emmy M.: Effektmåling af kinesiologi som pædagogisk metode i Tidsskrift for Psykologisk Pædagogisk Rådgivning februar 2004.*